

Protocol tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg betreffende de nationale behandeling bij de aanbesteding van werken en de aankoop van goederen, met Protocol van ondertekening, op 6 juli 1956 te Brussel ondertekend

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE
ZAKEN

Nr. 1

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
ontvangen: 20 augustus 1957.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste dertig leden der Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 19 september 1957.

's-Gravenhage, 20 augustus 1957.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en onder verwijzing naar artikel 61, lid 3, van de Grondwet, de Raad van State gehoord, heb ik de eer U Hoogedelgestrenge hierevens over te leggen het op 6 juli 1956 te Brussel ondertekende Protocol tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg betreffende de nationale behandeling bij de aanbesteding van werken en de aankoop van goederen, met Protocol van ondertekening (*Trb.* 1956, 76)¹⁾. Ik voeg daarbij, ter vertrouwelijke kennisneming van de leden der Kamer, een tweetal met het protocol verband houdende ministeriële beslissingen van 24 april 1956²⁾.

Tevens gelieve U Hoogedelgestrenge aan te treffen een toelichtende nota bij genoemd protocol.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, zal dit protocol slechts gelden voor Nederland.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. LUNS.

Toelichtende nota

In het kader van hun streven naar een volledige economische unie hebben de Regeringen van de drie Beneluxlanden ook aandacht besteed aan de bestaande discriminatie naar nationaliteit, respectievelijk origine, van ondernemers, produkten en kapitalen bij het verstrekken van opdrachten door de overheidsdiensten in de drie landen tot het doen uitvoeren van werken en het doen leveren van goederen. Gezezen moge worden op artikel VI van het Voor-Unie-Accoord van 15 oktober 1949 (*Trb.* 1954, 118), waarin het beginsel der non-discriminatie werd opgenomen, alsmede op § 5 van het daaraan gehechte Ondertekeningsprotocol, volgens hetwelk voor de toepassing van dit beginsel de feitelijke gelijkheid van behandeling van Nederlandse, Belgische en Luxemburgse onderdanen, ondernemingen en produkten bij de verstrekking van bovenbedoelde opdrachten gewaarborgd moet zijn.

De Regeringen der Beneluxlanden hebben in het Protocol van Ostende van 31 juli 1950 (*Trb.* 1953, 55, blz 74 e.v.) enige bepalingen opgenomen, ten einde de verwezenlijking van deze doelstelling te bevorderen. Daartoe strekte de instelling van een bij andere gemengde commissie, welke o.a. tot taak kreeg een oplossing te zoeken voor de vraagstukken, welke zich op het gebied van aanbestedingen van werken door overheidsdiensten en van leveringen aan de diensten voordoen, en voorstellen te formuleren, ten doel hebbende de in de drie landen op het onderhavige gebied gevolgde methoden met elkaar in overeenstemming te brengen.

Genoemde commissie heeft een ontwerpprotocol opgesteld, waarmede de Regeringen der Beneluxlanden zich hebben kunnen verenigen en dat door hen op 6 juli 1956 werd ondertekend. Dit protocol betreffende de nationale behandeling bij de aanbesteding van werken en de aankoop van goederen heeft ten doel te waarborgen, dat ook feitelijk over en weer gelijkheid van behandeling van elkaars onderdanen verzekerd is.

¹⁾ Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

²⁾ Nedergelegd ter griffie, ter vertrouwelijke kennisneming door de leden.

Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

Onder de werking van het protocol vallen in de eerste plaats de staatsorganen voor wat betreft al hun aanbestedingen van werken en aankopen van goederen. De lagere publiekrechtelijke lichamen en de semioverheidsinstellingen vallen er alleen onder voor die aanbestedingen van werken en aankopen van goederen, waarop de Staat daadwerkelijk invloed kan uitoefenen. Dit is b.v. het geval, wanneer de totstandkoming van een werk of de aankoop van een goed afhankelijk is van een subsidieverlening door de Staat en deze aan het verlenen van het subsidie de voorwaarde kan verbinden, dat het betrokken publiekrechtelijke lichaam of de semioverheidsinstelling in dit incidentele geval de bepalingen van het protocol zal toepassen.

Toelichting op de artikelen

Protocol

Artikel 1 definieert onder C en D de overheidsinstellingen en de aanbestedingen van werken en aankopen van goederen, waarop het protocol van toepassing zal zijn.

Artikel 2 bepaalt, dat de overheidsinstellingen geen enkele discriminatie ten aanzien van de partnerlanden mogen toepassen.

Artikel 3 behelst, dat de ondernemingen, die de wens te kennen geven deel te nemen aan onderhandse aanbestedingen, door de overheidsinstellingen op lijsten van gegadigden zullen worden geplaatst. Zij zullen tot inschrijving worden uitgenodigd zonder dat tussen de ondernemingen uit de drie landen mag worden gediscrimineerd. Hetzelfde artikel verplicht tot het bekendmaken van de resultaten van onderhandse aanbestedingen boven f 40 000 of 500 000 frs.

De artikelen 4 tot 6 stellen een procedure vast voor de gevallen, waarbij aannemers uit de drie landen in een partnerland door de overheidsinstellingen aan te besteden werken wensen uit te voeren. Het is gewenst, dat een zeker automatisme in deze procedure de feitelijke wederkerigheid kan waarborgen. Daarom is bepaald, dat de betrokken Minister, die moet beslissen over een verzoek om de vereiste vergunningen, rekening zal houden met de adviezen, welke door de bevoegde beoordelende instanties van het land van de aanvragende ondernemer worden afgegeven.

Artikel 7 bepaalt, dat de inschrijving dient te geschieden in de valuta van het land, waar de inschrijving plaatsvindt.

Artikel 8 bevestigt de instelling van de Gemengde Commissie voor de Aanbestedingen, bedoeld in het Protocol van Ostende, en stelt de haar opgedragen taak vast.

De artikelen 9, 10 en 11 omvatten een veiligheidsclausule. De commissie voor de aanbestedingen moet totaaltellingen maken van de opdrachten, welke de overheidsinstellingen plaatsen bij aannemers uit de partnerlanden tot het uitvoeren van werken, en van de geleverde goederen, welke van oorsprong zijn uit deze landen, ten einde te constateren of deze uitwisseling een belangrijke ongelijkheid vertoont. Bij beslissing van het Comité van Ministers is vastgesteld bij welke hoogte van de verschillen tussen de leveranties van goederen en de aanbesteding van werken over en weer deze belangrijke ongelijkheid geacht wordt te bestaan. Indien de commissie constateert, dat een dergelijke belangrijke ongelijkheid is bereikt, stelt zij het Comité van Ministers hiervan in kennis. Zij kan deze kennisgeving vergezeld doen gaan van voorstellen tot het nemen van maatregelen ter voorkoming van verergering van de situatie. Anderzijds kan de Regering van een der landen de commissie verzoeken een onderzoek in te stellen, wanneer zij meent, dat een belangrijke ongelijkheid bestaat en dat de belangen van dat land hiervan schade ondervinden. In dit geval is de commissie een behandelingstermijn toegestaan van 30 dagen. Indien de commissie niet tot overeenstemming komt, legt zij de zaak voor aan het Comité van Ministers, dat binnen 30 dagen beslist. Bij gebreke van overeenstemming in

het Comité van Ministers kan arbitrage worden gevraagd. De arbiters spreken zich binnen 2 maanden uit. Hun uitspraak is bindend. Ter voorkoming van verergering van de toestand mag de Regering van het zich benadeeld gevoelende land, nadat de commissie haar standpunt kenbaar heeft gemaakt aan het Comité van Ministers, conservatoire maatregelen nemen. In dat geval moet zij de bijeenkomst binnen 15 dagen verzoeken van het Comité van Ministers of een daaruit gevormd beperkt comité, ten einde zich over het handhaven van deze maatregelen uit te spreken. Bereikt het Comité van Ministers hieromtrent geen overeenstemming, dan moet de betrokken Regering de genomen maatregelen intrekken of een beroep doen op arbitrage. Eventuele maatregelen vervallen automatisch zodra de belangrijke ongelijkheid heeft opgehouden te bestaan.

Volgens *artikel 12* wordt het protocol gesloten voor de tijd van twee jaar, met stilzwijgende jaarlijkse verlenging en mogelijkheid van opzegging.

Protocol van ondertekening

Punt I houdt in, dat de bepalingen van het protocol, in afwachting van de ratificatie ervan, onmiddellijk zullen worden toegepast met uitzondering van die, welke betrekking hebben op de arbitrage¹⁾. Tegen de onmiddellijke inwerkingtreding van de arbitrageregeling bestaan bezwaren van formele aard, aangezien een uitspraak van de scheidsrechters ingevolge artikel 11 van het Aanbestedingsprotocol onverwijld uitvoerbaar is en de Regeringen zou binden alvorens het protocol door de onderscheidene Parlementen zou zijn goedgekeurd. In verband hiermede is bepaald, dat in afwachting van deze goedkeuring een verzoeningscommissie wordt ingesteld, waarop de bepalingen inzake de arbitrage mutatis mutandis van toepassing zijn en welke uitspraken het karakter zullen hebben van een advies.

Punt II bevat de verbintenis van de Belgische Regering, dat zij zo spoedig mogelijk en uiterlijk tegelijk met het ontwerp van het verdrag ener economische unie aan de Volksvertegenwoordiging de wetsontwerpen zal voorleggen tot wijziging van de wettelijke bepalingen, welke in strijd zijn met de strekking van het onderhavige protocol. In afwachting daarvan zullen de voor de uitvoering dezer wetten aangewezen Belgische Ministers ervoor zorgen, dat de daarin voorkomende discriminerende bepalingen ten aanzien van buitenlandse produkten, ondernemers en kapitaaldeelname niet langer tegenover Nederlandse produkten, ondernemers en kapitaaldeelname zullen worden toegepast.

In *punt III* neemt ook de Luxemburgse Regering de verplichting op zich erop toe te zien, dat de bestaande wettelijke regelingen ter bescherming van nationale produkten en ondernemers zodanig zullen worden toegepast, dat Nederlandse produkten en ondernemers op gelijke voet zullen worden behandeld als Luxemburgse en Belgische produkten en ondernemers.

De Minister van Economische Zaken,
J. ZIJLSTRA.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. LUNS.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
J. ALGERA.

*De Minister van Volkshuisvesting
en Bouwnijverheid,*
H. WITTE.

¹⁾ Deze voorlopige toepassing is verlengd bij protocol van 1 augustus 1957, waarvan de Nederlandse tekst als bijlage aan deze nota is toegevoegd.

Protocol

De Regeringen van Nederland, België en Luxemburg,

Overwegende, dat de voorlopige toepassing van de bepalingen van het door de drie Regeringen te Brussel op 6 juli 1956 ondertekende Protocol betreffende de nationale behandeling bij de aanbesteding van werken en de aankoop van goederen een einde neemt op 6 juli 1957,

Verlangende de toepassing van genoemde bepalingen te verlengen,

Zijn overeengekomen om in afwachting van de inwerking-treding van genoemd Protocol de voorlopige toepassing van zijn bepalingen voor de duur van één jaar met ingang van 6 juli 1957 te verlengen, met uitzondering van die bepalingen, welke betrekking hebben op de arbitrage.

De bepalingen betreffende de arbitrage zullen mutatis mutandis van toepassing zijn op de Verzoeningscommissie,

bedoeld in punt I van het Protocol van ondertekening, eveneens ondertekend te Brussel op 6 juli 1956. De conclusies der Verzoeningscommissie hebben evenwel de waarde van een advies.

Gedaan te Brussel, op 1 augustus 1957, in drievoud, in de Nederlandse en in de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek.

Voor de Regering van Nederland:

w.g. R. VAN LYNDEN.

Voor de Regering van België:

w.g. V. LAROCK.

Voor de Regering van Luxemburg:

w.g. L. SCHAUS.